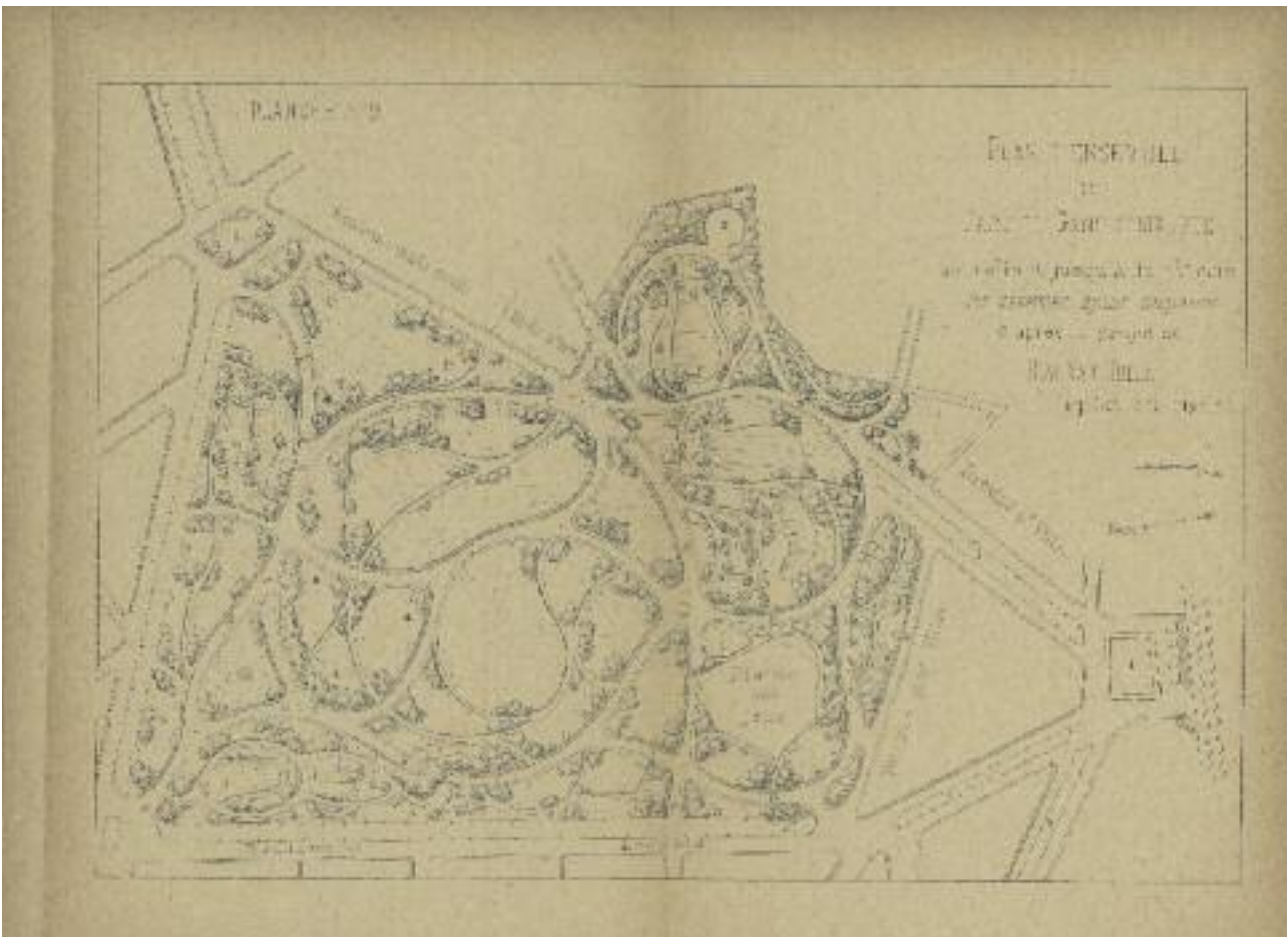

■ Het gewezen dierenasiel in het Citadelpark

Over de bouwgeschiedenis van het voormalige dierenasiel in de Paul Bergmanskreef 2 in Gent, is weinig bekend. De Inventaris voor Onroerend Erfgoed is vrij schaars met informatie en situeert de oprichting van het gebouw begin twintigste eeuw. Dit is ook de datum die werd overgenomen in *Stadsmagazine* van december 2020 waarin de toekomstplannen voor het park uit de doeken werden gedaan. De bijhorende projectpagina

maakt gewag van 1913, het jaar van de Wereldtentoonstelling, die deels plaatsvond in het park. Maar deze data kloppen niet. Zo is het paviljoen reeds duidelijk te zien op een plattegrond van de Provinciale tentoonstelling die in 1899 in het park werd georganiseerd. Er is zelfs een ouder plan uit 1893, een illustratie in een werkje van Van Hulle over de geschiedenis van het park, waarop het paviljoen duidelijk staat afgebeeld.

Plan van het Citadelpark omstreeks 1893, naar H. Van Hulle. Universiteitsbibliotheek Gent, BIB.ACC.033831.

De weinig accurate informatie is gedeeltelijk te wijten aan schaarse archivalia. Zo is er bij Archief Gent geen bouw dossier te vinden in de Reeks MA_F (Werken aan Stadsgebouwen) en ook ontbreken de oorspronkelijke plannen in de plannen-archief van de dienst Facility Management. Ook in de gemeenteraadsverslagen wordt, op de aanbesteding na, met geen woord gerept over het gebouw. Uiteindelijk stootten we in de inventaris van de Reeks MA_G (Openbare Werken), nr. 3349 op het lastenboek voor 'het bouwen van een paviljoen [sic] in het park der citadel'.

De ontwikkeling van het Citadelpark

De bouw van dit paviljoen houdt verband met de aanleg van het Citadelpark, waarvoor Hubert Van Hulle, 'Inspecteur der Beplantingen' van de stad, de plannen tekende. Hij ontwierp een Engelse landschapstuin. In een eerste fase werd vooral het noordelijke gedeelte van het park aangepakt: vanaf 1877 werd de Zwitserse Vallei aangelegd, het jaar nadien volgde de aanleg van de kleine vijver. Deze eerste fase in de parkaanleg eindigde omstreeks 1883, het jaar dat Van Hulle met pensioen ging. Zijn opvolgers vervolledigden het park volgens zijn masterplan.

In 1884 werd het park uitgebreid met meer dan zes hectare. Een tweede fase in de parkaanleg werd ingezet. Begin 1885 werd de muziekkiosk gebouwd. In de 'woestenij' van het zuidelijke gedeelte van het park werd een beetje orde geschapen door de aanleg van een speelplein en verscheidene bloemperken. Met de aanleg van de grote vijver, vanaf 1890, werd de parkaanleg volgens het plan Van Hulle als afgewerkt beschouwd. In de decennia nadien zou het park nog heel wat andere wijzigingen ondergaan.

De bouw van een wachthuisje

De kersverse plantsoendienst stond met de uitbreiding en het onderhoud van het Citadelpark voor een grote uitdaging. Een eigen kantoor ter plekke was dus geen overbodige luxe. Het gebouw kreeg een centrale positie in het zuidelijke parkgedeelte, ter hoogte van de verdwenen ravelijn tussen het derde en vierde bastion. De vijver plooit zich als het ware rond deze structuur.

Het lastenboek werd op 25 oktober 1886 opgesteld door stadsarchitect Charles Van Rysselberghe. De kosten voor de bouw werden geraamd op

10.000 frank. In november werd de firma Dhondt, Constant & Minne Cam. aangesteld als aannemer van de werken. Normaliter moesten de werken afgerond zijn tegen mei 1887, maar de oplevering gebeurde pas in januari 1888. Vochtproblemen zorgden voor schade en de winter vertraagde de afwerking.

Het oorspronkelijke gebouwtje bestond uit een gelijkvloers, verdieping, zoldering en kelder. Het bureau van de 'Inspecteur der Beplantingen' was gelegen op de verdieping, de benedenverdieping was opgedeeld in twee functies. Het lastenboek vermeldt een grote plaats voor de 'wachter' en een kabinet voor de 'wachtster'. Daarnaast was in het kleine gebouwtje ook openbaar sanitair voorzien: vier wc's en een urinoir, met afzonderlijke ingang voor mannen en vrouwen.

Het kantoor van de bestuurder van de beplantingen in het Citadelpark. Archief Gent, MA_SCMS_FO_0447.

Het gebouw is hoofdzakelijk opgetrokken uit rode baksteen van Rijkevorsel, maar Van Rysselberghe verwerkte ook 'speklagen' uit witte baksteen van Marpent (Jeumont) in de gevelcompositie. Ook het ondersteunende schrijnwerk van het leien dak en balkon valt op door haar afwerking. De nok wordt afgezoomd met sierlijke terracotta vorstkammen. Oorspronkelijk werd het sierlijke torentje bekroond met een ornamentele spits uit zink, maar dit element is verdwenen. Binnen in het gebouw bleef de oorspronkelijke vloer met achthoekige zwarte en witte cementtegels bewaard.

*Het Chalet Royal in het Leopoldpark in Oostende.
Ongedateerd. Bron: Beeldbank Kusterfgoed.
Afbeelding Kusterfgoed, M005877.*

Een gelijkaardig paviljoen in Oostende

Het wachthuisje in het Citadelpark vertoont veel overeenkomsten met het 'pavillon-restaurant' dat Van Rysselberghe als adjunct-stadsarchitect van Oostende in 1877 liet optrekken in het Leopoldpark.

Het gonsde toen van de bouwbedrijvigheid in Oostende. In 1865 had de stad groen licht gekregen voor het slechten van de stadsvesten, waardoor ze eindelijk haar toeristische infrastructuur kon uitbouwen. Op het punt waar voordien een bastion had gelegen werd een nieuw Kursaal opgericht. Het Leopoldpark lag in het verlengde ervan. Ze werden met elkaar verbonden door een wandelboulevard loodrecht op de zeedijk, het 'epicentrum' van het badtoerisme. In de nieuwe stedelijke structuur moest het park dienen als buffer tussen het oude volkse stadcentrum in het oosten en de nieuwe bourgeoisie die zich aan de westelijke zijde ontwikkelde. Net zoals bij het Citadelpark werd bij de uitbreiding van het Leopoldpark geopteerd voor de aanleg van een Engelse landschapstuin en maakte men gretig gebruik van de resterende militaire structuren om het park vorm te geven.

Het Pavillon Royal werd ingepland op een heuvel-tje, deel van de oude stadsmuur, vlak aan de parkvijver. Dit gebeurde met een duidelijke reden. Het achterste gedeelte omvatte een belvédère die uitkeek over de zee en het Kursaal. In het polygonale deel van de constructie was een artesische bron. In een - mislukte - poging van de stad Oostende om

zich meer te profileren als kuuroord werd het paviljoen in 1907 omgedoopt tot 'Trinkhall'. In 1960 werd het gebouw afgebroken.

De architecturale overeenkomst tussen het Gentse paviljoen en de Oostendse belvédère is treffend: bv. het spel van rode en witte bakstenen en steekboogvormige ramen, maar vooral de vierkante toren vallen op. In beide gevallen wist Van Rysselberghe de architectuur te integreren in het parklandschap.

Het dierenasiel

Vanaf november 1920 vond het dierenasiel een onderkomen in een aantal verlaten kazematten van het park. Deze inrichting was verre van ideaal en de Koninklijke Maatschappij voor Dierenbescherming drong bij de stad aan op een nieuw lokaal. Vanaf 1927 was het 'schuthok' gevestigd op een binnenplaats van het Feestpaleis, om in 1956 te verhuizen naar het gewezen wachthuisje van de plantsoendienst. In de tweede helft van de jaren 1970 kreeg het asiël een grondige opknappbeurt. In 1976 werd het uitgebreid met dertien hondenhokken. Veertig jaar later was het gebouw opnieuw te klein en uitgeleefd. In juni 2019 verliet het dierenasiel na bijna een eeuw het Citadelpark om zich te vestigen in gloednieuwe gebouwen aan de Noorderlaan 9.

Wat de toekomstige invulling zal worden van het paviljoen is nog niet duidelijk. De 'villa' werd in 2009 aangeduid als bouwkundig erfgoed; het park zelf is al sinds 1984 beschermd als cultuurhistorisch landschap. In afwachting van restauratie en een definitieve bestemming geeft de vzw Ensemble het gebouw een tijdelijke invulling.

Jan Steeman (°1985) werkt als catalograaf in de Universiteitsbibliotheek Gent. Hij studeerde in 2008 af als Slavist aan de UGent. Sinds 2018 is hij gepassioneerd bezig met onderzoek naar het oeuvre van de stadsarchitect Charles Van Rysselberghe. De afgelopen jaren publiceerde hij verscheidene artikels over de architect in diverse heemkundige tijdschriften.

La belle vertu de fraternité et de solidarité y répand ses plus doux parfums. Over het archief van de Koninklijke Gentse Kapperskring

Bij het uitschrijven van de nieuwe missie voor Liberhas (voorheen Liberaal Archief) in 2016 kwamen als werkingsterrein ook de vele uitingen van het vrije denken en handelen in beeld. Sindsdien is ook het verzamelen en bewaren van archieven van beroepsorganisaties opgenomen in het collectieplan. Een van de eerste realisaties op dit gebied vormde de archiefoverdracht van de Unie van Belgische Kappers in 2019 (voornamelijk foto's en documentair materiaal). De nationale federatie spoorde de regionale kringen aan om archief over te maken aan Liberhas. Als gevolg van deze oproep deponeerde de Koninklijke Gentse Kapperskring (KoGeKa) in de loop van 2021 zijn historische archief bij Liberhas.

De Gentse vereniging is de officiële erfgenaam van de Cercle des Coiffeurs de Gand, in 1893 opge-

richt naar aanleiding van protest van de kappersgasten tegen de te hoge werkdruk. De werknemers verenigden zich toen om meer vrijaf te krijgen en het zondagswerk (meestal tot in de vooravond) in te perken. Om deze eisen met vereende krachten aan te pakken, sloegen ook de Gentse werkgevers de handen in elkaar en stichtten een eigen lokale beroepsfederatie. Op basis van onderhandelingen kwamen zij toen overigens tot het compromis om op zondag om 16 uur de deuren dicht te doen.

De Cercle des Coiffeurs stond verder in voor de opleiding van de haarkappers in de stad, fungeerde als aankoopcentrale (voornamelijk voor hygiënische producten zoals zeep en parfums) en verzorgde van bij het begin de promotie van het beroep via perscontacten. In 1905 sloot de Gentse vereniging aan bij het toen opgerichte Nationaal Verbond der Haarkappers in België. Na de Eerste Wereldoorlog ontstonden nevenorganisaties, zoals de Barbierbond en de Cercle des Coiffeurs de Dames. De Gentse kappers verenigden zich na de Tweede Wereldoorlog in de Beroepsvereniging der Meester-Coiffeurs van Gent, en in 1968 volgde versmelting met de reeds enkele decennia bestaande Studiekring Vrije Meester Haarkappers. De vereniging kreeg inmiddels ook het recht om zich 'Koninklijk' te noemen: de Koninklijke Gentse Kapperskring (KoGeKa) was een feit en bestaat anno 2021 nog steeds. Voorzitters van deze wisselende constellaties waren o.a. Oscar De Landsheere, Jules Brullez, Fernand Syns, Albert De Meyer, Carlos Detremmerie en André Lombaert. Momenteel leidt Ulrike Buyle de vereniging en is André Lombaert erevoorzitter.

Opleiding

In 1905 lag de kring mee aan de basis van de Vrije Haarkappersschool, geïnspireerd door gelijkaardige initiatieven in Brussel en Antwerpen. Het stadsbestuur stelde een klas ter beschikking in de stadschool Klein Ramen, betaalde de kosten voor verwarming en licht en voorzag in een aparte subsidie voor de beroepsopleiding. Onder leiding van directeur Henri Van Cuyck konden er toen 26 leerlingen terecht om de kneepjes van het vak aan te leren.

Guldenboek Vrije Meester Haarkappers (1938-1969). Het Guldenboek bevat tekeningen die de brug maken tussen de beroepsgilde van de haarkappers en thuisstad Gent. Liberhas, archief KoGeKa (archief nr. 2015) nr. 12.

Ontwerp Vlag Beroepsvereniging der Meester-Coiffeurs van Gent (1954). Het KoGeKa-archief bevat schetsen van de ontwerpen van de verenigingsvlag.

Tijdens het interbellum bouwde Albert De Meyer een aparte afdeling voor damescoiffure uit. De school groeide uit tot een gevestigde waarde. Bij het vijftigjarige bestaan kon niet zonder enige trots worden gemeld dat er bijna 300 leerlingen uit Gent en omliggende in avond- en dagonderwijs de stiel kwamen leren in de school geleid door Georges Verhé (intussen verhuisd naar de Kongostraat). De onderwijsinstelling ging later op in het provinciaal onderwijs als Provinciaal Instituut voor Haartooi en Schoonheidszorgen (Godshuizenlaan).

Een opleiding haarkappen was vooral praktijkgericht, maar een zekere theoretische basis was onmisbaar. In het archief bevindt zich studiemateriaal (niet gedateerd, waarschijnlijk jaren 1940-1950), dat onder meer informatie geeft over de finesses van het beroep, maar ook algemene indrukken over hygiëne en cultuur. De paragraaf 'Ontvangst en omgang met den klient' schetst de beleefdheidsregels tijdens het kappersbezoek. Een beleefde groet, helpen bij het afnemen van de jas, aanwijzen van de fauteuil, vragen naar de gewenste behandeling, deftig en verstandig aanspreken: een kappersbezoek diende in stijl te gebeuren. Het studiemateriaal bevat nog meer cultuurhistorische informatie waar het gaat over het snijden van de toen gebruikelijke kapsels zoals 'de brosse', 'de Italiaansche snit' (vergt een zeer fijne afwerking), 'de Amerikaansche snit' (een zeer korte snit).

Inspiratie voor verder onderzoek

Het KoGeKa-archief bevat de klassieke elementen van een verenigingsarchief: statuten, verslagen, briefwisseling en stukken rond jubilea en andere gezelligheidsbijeenkomsten. Door de levenscyclus die iedere vereniging ondergaat, is niet iedere periode even goed gedocumenteerd. Er is weinig bewaard over sectoronderhandelingen of over prijszetting, enkele afspraken uit het verslagboek uit de beginjaren terzijde gelaten. Over het kappersberoep (en de evolutie ervan) bieden de stukken veel informatie. Naast de documenten kwam er een hele set kappersmateriaal mee. Zoals gebruikelijk bij culturele archieven neemt Liberas die in een deelcollectie op. Vlaggen zijn opgenomen in de vlaggencollectie

en worden via de website gepresenteerd. Het fotomateriaal wordt de eerstvolgende maanden gedigitaliseerd en beschreven. Opvallend daar zijn beelden van demonstraties maar vooral van kapperswedstrijden, een initiatief dat heel populair was in de jaren 1960-1970. Daarnaast werden ook diskettes met ruim tweehonderd digitale bestanden (1996-2005) geschonken, voornamelijk aankondigingen van activiteiten maar ook verslagen van bestuursvergaderingen en ledenadministratie. Deze bestanden zijn verwerkt en opgeladen in het depot StrongRoom, zodat een duurzame bewaring gegarandeerd is. Door de diversiteit en de meer dan 125-jarige geschiedenis biedt het KoGeKa-archief mogelijkheden voor lokale historici maar ook voor onderzoekers uit diverse disciplines.

Voorontwerp folder Provinciale Beroepsleergangen voor Kappers. Gent (s.d.). Praktische informatie over en beelden van de kappersstiel, getekend door F. A. Claeys. Liberas, archief KoGeKa (archief nr. 2015) nr. 19.

Meer informatie

De inventaris van het archief van de Gentse Kapperskring (KoGeKa) (Liberas, archief nr. 2015) is opgesteld door Florian Van de Walle en toegankelijk via www.liberas.eu. Het archief is raadpleegbaar onder voorwaarden. Gelijkaardige archieven van beroepsfederaties (nationaal, regionaal of lokaal) zijn steeds welkom. Contacteer hiervoor Liberas-relatiebeheerder Bruno.VanVerdeghem@liberas.eu (0470/62.68.08)

Peter Laroy is directeur van cultureel archiefinstelling Liberas (www.liberas.eu). Hij hecht veel belang aan het presenteren van en toeileiden naar de collectie. Vanuit zijn erfgoedfunctie is hij momenteel ook lid van de raad van bestuur van Archiefpunt, ODIS en FARO.

■ Een grafische analyse van stambomen uit het Ancien Régime in Archief Gent

De reeks **Genealogieën in het Oud Archief (OA_GEN)** van de stad Gent is een kunstmatig gevormde reeks delen van consignatiedossiers van de schepenbanken van Gent. De stambomen dateren voornamelijk van de vroegmoderne periode. Tijdens een onderzoek naar deze stambomen, die vaak voor juridische doeleinden werden opgesteld, heb ik gekeken naar de functionaliteit en leesbaarheid met het oog op de schepen die de informatie moest verwerken. Hierbij heb ik de verschillende genealogieën vanuit een grafisch oog benaderd en geanalyseerd.

Om helder te communiceren zijn functionaliteit en leesbaarheid erg belangrijk. Dagelijks wordt gezocht naar toepassingen om zo eenvoudig mogelijk data te verwerken en toegankelijk te maken. Op de achtergrond vertrekt elk datamodel vanuit een bepaalde (hiërarchische) structuur. De basis begint bij de metafoer van de boom, die ook aan veel voorstellingen van stambomen in het verleden aan de basis lag.

Geschreven genealogieën

Een eerste manier van communiceren van familiale verwantschappen is de geschreven aanpak. Hier is er enerzijds het *memorieboucksken* en anderzijds een abstracte opsomming van namen met een cijfer ertussen, die de graad van verwantschap aanduiden. In eerste instantie zou je denken dat het memorieboekje – een boek waarin allerlei gegevens over een familie werden genoteerd: geboorte, overlijdens, huwelijken, onroerende bezittingen, inkomsten en uitgaven, verwantschappen, enz. – veel betere informatie verschaft dan de abstracte opsomming. Beter zal de informatie inderdaad zijn, maar naargelang het doel van het juridisch onderzoek moet informatie vooral eenduidig en leesbaar zijn. Zo'n abstracte opsomming is – in de meeste gevallen – in één oogopslag leesbaar. Het memorieboekje is charmanter en oogt 'eerlijker' of 'authentieker', aangezien er vaak extra informatie bij staat. Toch is het voor de schepen tijdrovender om te lezen, te interpreteren en vervolgens toe te passen op het onderzoek.

De abstracte opsomming kunnen we binnen de reeks Genealogieën het vaakst linken aan een huwelijk met een verwant met een aanvraag voor huwelijksdispensatie. Het was voor de schepen voldoende te weten dat er geen verwantschap was tot minstens de vierde graad, de toenmalige regel van de katholieke kerk. Qua functionaliteit en leesbaarheid communiceert zo'n abstracte opsomming dus het duidelijkst. Er ontbreekt echter te veel essentiële informatie om deze weergave enkel te gebruiken als communicatiemiddel. Een mooie aanvulling is dan bijvoorbeeld het memorieboekje. Deze gegevens ondersteunen de schematische weergave. In de reeks Genealogieën komt deze abstracte opsomming vaak voor naast, onder of midden in een tekst, om sneller de neergeschreven informatie te plaatsen.

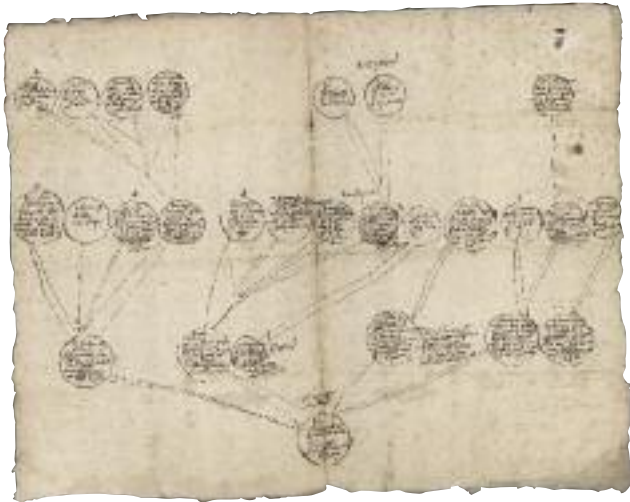

Memorieboekje. Archief Gent, OA_GEN_015.

Getekende genealogieën

De tweede manier om verwantschappen te communiceren vormde de getekende genealogieën. Hierbij komen we dicht bij het visuele aspect van de boom. In de Genealogieën van Archief Gent komen

verschillende getekende voorstellingen voor; neerwaarts, opwaarts, zijwaarts en zelfs cirkelvormig. De meest voorkomende aanpak is ongetwijfeld de neerwaartse genealogie. Bovenaan staat de oudste persoon en hieronder zijn afstammelingen. Deze schema's kloppen dus vormelijk met de inhoud van het woord *descendenten*, maar gaan in tegen het woord *stamboom*, dat een opwaartse beweging suggereert.

Opwaartse genealogie met gebruik van kruisje bij overledenen. Archief Gent, OA_GEN_170.

Grafisch gezien is de leesbaarheid van zulke schema's beter en duidelijker. Er wordt geprobeerd elke generatie op eenzelfde lijn te zetten, overledenen worden aangegeven met een kruisje. Het onderscheid tussen man en vrouw wordt door middel van heraldische wapenschilden gemaakt. Soms werden personen of echtparen genummerd. Wellicht was dat om vanuit een tekst, bijvoorbeeld uittreksels uit doop- of huwelijksakten, sneller de persoon én de connecties te vinden. Door het gebruik van esthetische elementen kon de leesbaarheid van een schema worden verduidelijkt door bijvoorbeeld de hoofdstam of -tak te arceren en de zijtakken een volle lijn te geven.

Bij de opwaartse genealogie – die maar vijf keer voorkomt – staat de jongste telg onderaan en zijn ascendenten (verwanten in opklimmende lijn) erboven. Dit leunt al dichterbij het beeld van een stamboom, al zou de oudste dan onderaan moeten staan om vervolgens zijn jongere nakomelingen hoger te plaatsen.

Zijwaartse genealogieën

Zowel de neerwaartse als de opwaartse aanpak kennen dezelfde problematiek van bladspiegel,

vooral als het gaat over een grote familie van meer dan vier of vijf generaties. Wanneer die voorkomen, grijpt men nogal vaak naar een zijwaartse genealogie die verbazend eenvoudig is. Het blad wordt in het nodige aantal kolommen opgedeeld en elke generatie vervolgens in één kolom gezet. In één oogopslag is te zien in welke generatie je zit, maar de stamboom verliest zijn overzichtelijkheid naarmate de graad van verwantschap toeneemt. In sommige gevallen heeft de maker getracht om deze verwantschappen te verduidelijken door een grafisch element, de *accolade*.

Als laatste voorbeeld zien we een cirkelvormige genealogie die van het midden uit werkt. Vanuit esthetisch standpunt oogt dit fascinerend, de functionaliteit valt echter opnieuw te betwisten. Het lastige zit in de connecties, vooral bij de derde generatie. Hierin worden de kinderen afgebeeld in een cirkel waarbij vervolgens de partner nog eens in een aparte cirkel wordt geplaatst. Zo komt er extra afstand tussen broers en zussen en bevat een kwart van de cirkel het gezin van één koppel in de tweede generatie. De lijnen ertussen zijn dus lang en kunnen zeer schuin lopen waardoor er het gevoel is van plaatsgebrek. Niet alle generatiegenoten passen in dit plan. Soms was de bladspiegel te klein en vormen ze 'hoopjes' achterkleinkinderen. Hoewel er duidelijk bij een persoon van de tweede generatie vermeld staat 'est question de succession' lijkt het erop dat dit schema niet met een juridisch proces in het achterhoofd is opgemaakt.

Heel wat schema's worden meer dan één keer getekend, waarbij telkens wordt gelet op orde, bladspiegel en leesbaarheid. Het ligt dus niet zo voor de hand om een genealogie, in welke vorm dan ook, meteen duidelijk op te stellen voor juridische doeleinden. Vaak werden dan ook voorschetsen gemaakt, om de bladspiegel te leren kennen zodat ze leesbaar was, én om op de een of andere manier een link te leggen naar de ondersteunende 'bewijsstukken', zodat de stamboom ook functioneel was.

Dorien Verlinden behaalde een Master in de Beeldende Kunsten aan Sint Lucas Antwerpen en een ManaMa Archivistiek: Erfgoed- en hedendaags documentbeheer aan de VUB.

Ze werkt nu voor MConsulting als illustrator, grafisch vormgever en genealoog en houdt zich vooral bezig met kunst en geschiedenis.

■ Link – De Boekentoren is back!

Toren van boeken

Toen Henry van de Velde in 1933 begon met het tekenen van de 64 meter hoge toren, was zijn opdracht duidelijk: een gebouw ontwerpen dat de grootste opslagplaats van de Gentse universiteitsbibliotheek moest worden. Het werd een toren met boeken.

In 1942 gooide de Boekentoren voor het eerst de deuren open. De universiteitsbibliotheek groeide uit tot de vierde toren van de stad en is een baken in de skyline van Gent. Sinds 1992 is de Boekentoren een beschermd monument. Het betonnen modernisme en de onvergetelijke belvédère met het unieke panoramische zicht, zorgen mee voor de iconische status van het gebouw.

De Boekentoren in ere hersteld

Begin 2000 werd het echter duidelijk hoe erg het ondertussen met het gebouw was gesteld. Een renovatie kon niet langer uitblijven. In 2006 schreef de Vlaamse Bouwmeester een open oproep uit, waarmee de restauratie van de Boekentoren de inzet werd van een internationale architectuurwedstrijd. Uit de vijftig deelnemende bureaus koos UGent het ontwerp van Robbrecht en Daem architecten.

Dankzij grondige renovatiewerken is de Boekentoren opnieuw in ere hersteld. Na de bouw van een nieuw ondergronds depot, de restauratie van de gevels en de daken, is nu ook het interieur van de toren en de leeszalen afgerond, waardoor de Boekentoren niet alleen opnieuw open is voor boeken en tijdschriften, maar evenzeer voor studenten, onderzoekers en bezoekers. De bibliotheekdiensten met het studielandschap en de collectieleeszaal werden in september 2021 terug in gebruik genomen.

Toch is de restauratie nog niet afgerond. De vleugels van het gebouw moeten nog gerenoveerd worden.

De oostvleugel met kantoorruimtes wordt in 2023 opgeleverd en de westvleugel volgt pas nadien.

Een open huis

Een zo vrij mogelijke toegang tot collecties is het uitgangspunt van de bibliotheekwerking, en die toegang geldt voor iedereen. Daarom is de Boekentoren opgevat als een open huis, waarbij iedereen die op zoek is naar informatie, geholpen wordt. De Boekentoren moet, naast een opslagplaats voor kennis, evenzeer een ontmoetingsplek zijn.

De bibliotheekruimtes zelf zijn toegankelijk tijdens de openingsuren. Onderzoekers zijn uiteraard welkom in de bibliotheek voor het gebruik van de omvangrijke collecties. Studeren kan in stilte in het open studielandschap. Sommige ruimtes, waaronder de belvédère, zijn enkel te bezoeken bij specifieke gelegenheden of op afspraak onder begeleiding van een gids. Hiervoor werkt de Boekentoren onder meer samen met verschillende gidsenverenigingen uit Gent.

Via de website tour.boekentoren.gent kan je het imposante gebouw virtueel bezoeken.

Evelien D'Haese is communicatiemedewerker in de Boekentoren, studeerde geschiedenis aan de Blandijn en wordt vrolijk van het schrijven en delen van unieke verhalen en beelden, of dat nu achter de schermen van de universiteitsbibliotheek is, over pareltjes uit de collectie, of over mensen, erfgoed en knappe landschappen.

Inhoud

- 1 Het gewezen dierenasiel in het Citadelpark
- 3 La belle vertu de fraternité et de solidarité y répand ses plus doux parfums. Over het archief van de Koninklijke Gentse Kapperskring
- 6 Een grafische analyse van stambomen uit het Ancien Régime in Archief Gent
- 8 Link – De Boekentoren is back!

Colofon

archieflink is de driemaandelijkse nieuwsbrief van 't Archief. Gent on Files (GOF), de vriendenkring van Archief Gent

Het abonnement is begrepen in de lidmaatschapsbijdrage van de vzw: € 20 individuele leden, € 25 gezin, € 35 steunende leden, studenten € 10.

Een los nummer kost € 5.

Rekeningnummer:

IBAN: BE31 0003 2520 7755

BIC: BPOTBEB1

Contactgegevens GOF

Archief Gent,

De Zwarte Doos, Dulle-Grietlaan 12,
9050 Gentbrugge

Tel. (09) 266 57 34

E-mail: archieflink@stad.gent

E-mail: gentonfiles@gmail.com

Web: www.gentonfiles.be

Coördinatie en eindredactie

Eline De Bel, Guy Dupont, Tim De Doncker,
Maria De Waele, Christine Duthoit,
Pieter-Jan Lachaert, Inge Misschaert,
Veerle Vandeputte

Foto's en illustraties

Storm Calle (Archief Gent) tenzij anders vermeld

Ontwerp logo

Tom Waeghe - Grafys

Verantwoordelijke uitgever

Inge Misschaert, Heikant 135, 9240 Zele

Vormgeving

Candace Verbeke

Druk

NV Drukkerij Verbeke, Gent

ISSN - nummer: 1376-2966